

bolnikov s hudimi otekljinami, ranami in zmerzljivimi ozdravili, česar smo se tudi mi s svojimi očmi prepričali.

(Konec sledi.)

Miloserčnost do živali.

Kmet na Rusovskim je večidel svoji živini dober; je ne tepe, ne terpinči, ampak z lepim pri živini vse opravi. Čuditi se je, kako živina na Rusovskim rada uboga, in brez pretépanja vse svoje déla opravlja. Pa tudi pticam so Rusi posebni prijatli.

Neki popotnik pripoveduje, da je bil prigodno na somenj prišel, kjer je bilo tudi veliko raznih ptičev na prodaj. Zagledal je na tem somnji gospoda, ki je ptiče ogledoval, in jih za veliko denarjev sila veliko nakupil, in si ceno vsaciga posebej zapisal. Kaj mislite, kaj je on s tolikimi ptiči počel?

Precej tam na somnji je vsim kletke odperl, in vjete revčke izpustil. Nekaj oplašenih se je obotavljalo po kletkah, ko de bi ne hotli vùn, pa primoral je tudi te za unimi v gojzd, v svoje poprejšnje prebivališča.

To lepo usmiljeno djanje mi je v serce seglo, perblizal sim se dobrotljivimu gospodu, in ga očitno hvalliti začel, kakor de bi njemu enaciga ne bilo. Pa odgovoril mi je: „Ni tako kakor vi mislite, nisim sam jez tak. Ko bi vi večkrat med nas prišli, in po naših somnjih se ozirali, bi vi veliko tacih ljudi zagledali, kateri ptiče vjete samo zato kupujejo, de jih potem izpusté. Tako usmiljeno obnašanje nam veselje in tudi srečo prinese.“

O ko bi le tudi kterikrat enak miloserčnik pod Trančo v Ljubljani se podal, in po tem lépim izgledu se obnésel. S koliko veselejim petjem bi ptiči tudi po Krajnskimi modrost božjo oznanovali. Tudi nam bi taka miloserčnost razvešljenje in srečo obrodila. K...c.

Istrijski Slovenci

med Teržaškim in Reškim morjem.

(Dalje.)

Morde si bo kdo mislil, de sim si sam to v glavo postavil, Istrijske Slovence verh vsih drugih hvalliti, in le samo tó, kar dobriga učinijo, od njih pripovedovati. Ne, dragi bravci! to niso moje misli; ampak samo to sim vam pokazati želel, de so si navade — dobre in slabe — med vsimi Slovenci v več stvaréh enake. Tako tudi, kakor so se med drugimi Slovenci našle, in se še dan današnji najdejo, vraže in prazne vére, so bile in so še tudi med Istrijskimi Slovenci.

V pretečenim stoletji so oni večidel vsi vérovali v „štrige“ in prikazni ponočne; zavoljo tega so vsako léto zvonili na predvečerje sv. Janeza Kerstnika, de bi oslabéla in obnemóгла moč njihna, in tako so bili zavérovani v to šégo, de, ko je hotel néki poglavar Sv. Vincenca (mesta v Istrii) zabraniti tó zvonjenje, je bil v nevarnosti, svoje življenje zgubiti. Vés ljud je kričal po mestu: Tužni mi, i naše polje i blago (živina) naše! štrige čéju nas zatreti!“ —

Dan današnji so se take prazne vére zgubile, in le malo jih je še, kateri take kvante od copernic i. t. d. še vérovajo in poslušajo.

Na predvečerje sv. Janeza Kerstnika tudi naši Slovenci užigajo ogenj po gorah, kakor sim vidil v svoji Krajnski domovini; če jih pa kdo vpraša za vzrok, ravno ono odgovorijo, kakor moji domorodni kmetje, to je, de je stara navada.

Tudi v bolestitih se najde sémtertje kaj napačniga med njimi. Res je, de se oni ne strasijo smerti, kakor so dosta pokazali v zadnji Francozki vojski, ko so, pod vladanjem čast. gospoda L— radi zapustili svoj dom in se branili zoper občinskiga sovražnika. Lepo je slišati eniga ali družiga bolniga reči: „Ako volja Božja jest,

da umrem, neka ispuni se volja Božja,“ in: „Grih bilo bi suprotiviti se voljoj Božjoj.“ — Oni v bolestiti valje pošljejo po redovnika, de jih, kakor oni govorijo: „z Božjim orudjam spravi.“ — To pa nekteri napačno delajo, de lekarjem (zdravnikom) ne zaupajo, ampak de rajši vérovajo prevarljivim mazarjem, kateri imajo že v svoji rodbini, kakor mislijo, to otajstvo, de zamorete samo z nekimi molitvami bolestiti zagovoriti. Posebno pa kadar kteriga gad piči, precej pokličéjo kakiga tacih čudodelnikov. On prekriza rano otrovano s svojo roko, in tiho izgovarja téle besede sv. pisma: „I ovo su čudesa onih, koji virvali su vu ime moje: iztirati čéju vraga, govorili budu zajike nove, pohoditi čéju i kačke, i ako budu otrov pili, neče škodovati njima, na bolestne ruke kladati čéju, i izlečili njih budu.“ — Brez Božje pomoči se sicer noben bolnik ne ozdravi — pa človek je dolžan v bolestitih zdravnika iskati, kterimu je Bog vednost dodelil, bolnika ozdraviti. Kér se pa večkrat primeri, de od gada pičenim otrov (strup) nič ne škodva, jim zavoljo tega ni moč odvzeti njih prazne vére. Veliko umniši in koristniši bi bilo, de bi si poléti nabirali „astramontane,“ ktere tukej za vsakim voglam dovolj raste. (Dalje sledi.)

Ponovljena prošnja.

Preljube Novice! léta 1845. ste v enim sestavku od M. Delimariča milevale naše Prigorce zavolj njih stermih potov in grozne dalje od farne cerkve. Ležaj te planine in občine številne, ki so na njenim herbtu naseljene in med sabo na sredi eno podružnico imajo, so Vam se za podfaro že od narave namenjene zdele; torej ste, k dosegi tega namena pomagati, ljudomile dobrotnike prijazno vabile.

Letašnja zima, ki je te Prigorce z groznim snegam zasula in s strašnimi zameti obdala, ter nam pot do njih popolnoma zaperla, je zopet v naših sereih kervave želje zbudila po duhovnim na imenovanim kraji; zato Vas ponižno prosimo, de bi jih še enkrat v misel vzele in ta zadevek po vsi njegovi obsegi ljudomilim dobrotnikom razsoditi dale. V to Vam podamo:

Število občin,	hiš,	duš,	daljo do farne cerkve,	daljo do rečene podružnice.
Planina vas . . .	12	101	2 1/4 ure	1/2 ure
Gradac	5	46	1 3/4 „	1/2 „
Brezovce	3	28	1 1/2 „	3/4 „
Berlog	6	40	1 1/4 „	1/4 „
Brezje	11	102	1 3/4 „	1/4 „
Prušnja vas in				
Ferluga . . .	15	135	1 3/4 „	na mesti
Mladje	7	50	1 1/4 „	1/4 ure
Gradinje	7	60	1 1/4 „	1/4 „
Verbje in Vertača	9	65	1 1/2 „	1/4 „
Črneča vas . . .	30	200	1 3/4 „	1/2 „
Črešnjovec . . .	6	40	2 „	3/4 „

V vsim skupej tedej 11 občin, 111 hiš in 867 duš. Do podružnice derži pot postrani, torej ni sterm.

Ko bi ti ubogi, od ljudomilih dobrotnikov podpirani, si stan za duhovna sozidali in družiga Križevskiga kaplana, kateri iz vérne denarnice 200 gold. prejema, gori dobili, bi tékle iz te prestave za njih in druge farmane velike koristi. Za njih: kér bi se jim ne bilo treba po kozjih potih mučiti doli, kamor se v mokrim in zmerzlim le na palico opremiši, ali za veje lovivši priti zamore. Za druge farmane pa: kér bi se izpraznjen kaplanov stan lahko porabiti dal za šolo, ktere še zdej nimajo. Tudi farna cerkev, zdej premajhna, bi bila onday dovolj velika.

Potreba ta je bila že ob času Cesarja Jožefa spoznana. S solznimi očmi mi je cerkvenik ondašnje podružnice pravil: de so bili iz kresije gori na ogled prišli in dokončali: de se ima stan za duhovna narediti,

Kostanjevski samostan pa je to delo takó dolgo odlagal, dokler se je na Cesarski ukaz pozabilo. Oj, gerda sebičnost! ki se nar lepšim in nar koristnišim naredbam protivi, ako le od delječ súmi in slúti, de bi kaj njeni-mu žepu odletélo.

Človekoljubu se milo stori, viditi ob nedeljah in praznikih, ki so tudi v početek postavljeni, te ljudi še nar več terpeti in tergati obutev, s katero so takó slabo prevideni, de jih večkrat po dvoje le ene čevlje ima. Pa oh! saj še pri svoji, že léta 1647 sozidani podružnici nimajo pokopališa, ampak za trupla svojih rajnikih plazijo čez grozne hribe in doline več ko 2 uri delječ iskat persti!

Krajnci, dragi Krajnci! bistriga ste uma in blaziga serca, mnogi zmed Vas tudi obilniga premoženja, sodíte sami: ali je tú Vaša mila roka potrebna, ali ne? Takó ste Vi dobri, de revne daljne kristjane unkray Oceana in v Jeruzalemu obilno podpirate; nekarte, Vas prosim, ne pozabite, une podpiraje, svojih ubogih; oči v daljo ravnaje ne zgubite iz pred sebe obližja. *) Vaši mili darovi bi zgorej rečeno hišo sozidali, in Vikši, te resnice prepričani, bi gotovo v to prestavo z veseljem dovolili. Pa vender, Častiti, ne vzemite za zlo, de si nizek in preprost kaplan upa klicati Vas na pomoč k temu ljudomilimu delu. Resnica ostane le resnica, pridi ona iz ust nizkiga in preprostiga, ali pa visociga in modriga.

Oj, de bi moje beséde ne bile damlju (echo) enake, ki se razléga in odamljuje, pa nazadnje brez vsiga učina potihne!

V Sv. Križu poleg Kostanjevice na sv. Krizostoma dan 1848. Juri Kobe, ondašnji kaplan.

Krajnska Čbelica.

„Krajnska Čbelica“ na svitlo dana od gosp. M. Kastelica v čveterih bukvicah, je gosp. izdateljju takó pošla, de je bilo treba druge bukvice vdrugič natisniti. Konec lanjskiga léta so dali tedej iskreni Slovence, gosp. Kastelic, drugih bukvic drugi natis na svitlo, in takó se zamorejo zdej vse čveteré bu-

*) Resnične besede so, de je naša prva dolžnost domačim bratom pomagati. Vredništvo.

kvice ali popolna „Čbelica“ dobiti; prodajajo se pa novo natisnjene druge bukvice tudi posamezno po 20 krajc. Kér „Čbelica“, ktera je bila že večkrat v Novicah častno v misel vzéta in ki je Slovincem dobro znana, ponovljeniga priporočevanja ne potrebuje, le samo tó pristavimo, de je novi natis drugih bukvic práv ličen kakor vse Blaznikove dela, in de so druge bukvice mende le zató v starim pravopisu natisnjene, de so poprejšnjim trojnim enake, in de je tedej cela starejši „Čbelica“ v edini obleki; in to je práv. De bo pa nova nasledba, to je, peti zvezik, kteriga z velikim veseljem pričakujemo, v sedanji novi obleki na dan prišel, nam skoraj opomniti ni treba, kér pesnik 1848. léta v stari Bohoričici bi bil enak možiceljnu s kito 1790. léta!

Žalostno naznanilo.

Sima Milutinović, slavni pesnik Sèrbski, kteriga je Evropa poznala, Slavija visoko spoštovala in vsa Ilirija nježno ljubila, je umerl, — še le 56 lét star. (Danica.)

Naznanilo.

Današnjim Novicam je perdján posebni list z latinskim oznanilam vesolniga alfabeta, to je, novih čerk za vse Evropejske narode in jezike.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajuji	
	5. Svečana.		31. Prosenca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	21	2	32
1 » » banaške	2	30	2	36
1 » Turšice.....	—	—	1	52
1 » Soršice.....	—	—	—	—
1 » Reži.....	1	53	2	—
1 » Ječmena.....	—	—	1	44
1 » Prosa.....	1	54	1	52
1 » Ajde.....	1	29	1	28
1 » Ovsas.....	—	—	1	4

Cena presicev na somnji v Krajuji:
Prešiči po 9, 7 in pol, in po 6 krajc. funt. —
Spèh po 23 in 24 gold. cènt.

Obertniška družba (Industrie - Verein).

Oznanilo in povabilo.

Po postavah obertniške družbe se odrajuje létni donesek (5 gold.) vsako léto mesca prosenca. Gospodje udje, ki navadniga doneska še niso odrajtali, se tedej opomnijo, naj ga pri prvi priloznosti odrajtajo. Pri ti priliki tudi oznanimo, de je zdaj pravi čas, vnovič v to občekoristno družbo stopiti, ktera, kakor kmetijska družba, veliko čast vživa, de so presvitli Nadvojvoda Joan njeni vikši vodnik in predstojnik. Vsak pošten človek lepiga zaderžanja zamore v to družbo stopiti, naj bo gospod, ali kmetovavec ali rokodelc. V ta namen naj oznani svoj pristop pisarnici obertniške družbe v Ljubljani, in naj napové svoje stanovanje in svoj stan, s kterim naznanilam se tudi zaveže létni donesek 5 goldinarjev odrajtovati. Vse to potem oznani Ljubljansko odborstvo v Gradec, kjer visoko vodstvo napovedani pristop noviga uda prevdari in razsodi, in mu potem, če ni kakih posebnih zadržkov, od presvitliga Nadvojvoda Joana podpisano častno pismo (diplom) pošlje. S tem pismam stopi novi ud v tovaršijo slavne obertniške družbe, ktere poglavni cilj in konec je, domačo obertništvo povzdigniti in mladim rokodelcam v risarski šoli in z novimi bukvami pomoč brez plačila podati, se poudčiti in izbistriti v svojim rokodelstvu takó, de nam ne bo treba ptujih rokodelcov v domačo deželo vabiti in domačih petič v runanje dešele pošiljati. Kdor tedej tako družbo podpira, podpira domovino in je tudi sebi in svoji rodovini v prid, če ravno gotoviga dobička že prvo léto ne vidi. To pa je prava pot, ki pelje k gotovimu blagostanju domovine. — Razun tega ima sleherni ud tudi pravico, družbine bukve, ki so dostikrat ž lepimi in dragimi podobami razjasnjene in olepšane, na dom jemati in jih brez plačila prebirati, se na vsih spisih praviga uda obertniške družbe podpisovati, i. t. d. Vsacimu udu je pa tudi na voljo dano, iz družbe stopiti, kadar hoče, de le svoj odstop poprej napové.

Na Krajskim, Goriškim, Terzaškim i. t. d. je veliko premožnih in obrajtanih kmetov in rokodelcov — kakó ali ne bojo nar modrejši iz med njih stopili v obertniško družbo? Ali se ji ne bojo tudi častiljivi gosp. duhovni, deželni uradniki, fabrikanti in drugi posestniki pridružili? — Vse nove ude bomo zvesto v Novicah na znanje dajali.

Odborstvo obertniške družbe v Ljubljani 1. Svečana 1848.